

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

Vi har av Håbo kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder, bolag och kommunalförbund. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen under 2023 tydligare utövat sin ledning, styrning och uppföljning i jämförelse med vid tidigare granskningstillfälle. Förutsättningarna för tjänstemannaledningen att leda verksamheten är bättre med de rekryteringar på ledningsnivå som genomförts samt att viktiga interna processer håller på att säkerställas. Vi ser således att utsikterna inför 2024 är bättre. Vi poängterar dock att det är otillfredsställande att vård- och omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden prognostiserar väsentliga underskott för helåret. Även om utsikterna framåt är mer fördelaktiga, understryker vi att det för granskningsperioden år 2023 finns behov av utveckling på flertalet fronter.

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelsen endast delvis styr, leder och har uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund då omfattande utvecklingsarbete är påbörjat men arbete kvarstår.

Det bedöms att:

- arbete pågår för att formalisera och strukturera uppsiktsplikten, bland annat genom att ett reglemente för uppsiktsplikten är under framtagande.
- kommunstyrelsen har under rapporteringstillfällena, budgetsamråd och i ägardialog på olika sätt tagit del av rapportering från nämnderna, bolaget och kommunalförbundet.
- kommunstyrelsen utövat uppsiktsplikt avseende nämndernas arbete med intern kontroll genom att fastställa en internkontrollplan för året 2023. Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen utövar uppsikt av bolagets arbete med intern kontroll genom att ta del av rapportering om bolagets upprättade internkontrollplan.
- kommunstyrelsen endast delvis utövar uppsikt över nämnder och bolag i syfte att säkerställa efterlevnad av reglemente och ägardirektiv.
- kommunstyrelsen huvudsakligen tar del av uppföljning rörande nämndernas ekonomi och verksamhet inom ramen för delårs- och helårsrapportering.
- kommunstyrelsen fattat beslut efter given information från nämnder genom att uppmana samtliga nämnder att iaktta stor restriktivitet när det gäller inköp av varor och tjänster som inte direkt rör lagstadgade uppdrag inom kommunens verksamheter.

- fullmäktige får del av rapportering från nämnderna, bolag och kommunalförbund inom ramen för delårs- och helårsrapportering.

Utifrån våra bedömningar rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Utveckla och förstärka kommunstyrelsens formella uppsikt, förslagsvis genom att tillse att uppsiktsärenden är en punkt på dagordningen på kommunstyrelsens möten.
- Säkerställa att reglemente för uppsiktsplikten fastställs och att reglementet tydliggör den röda tråden från mätbara mål från kommunfullmäktige till rapportering till kommunstyrelsen.
- Säkerställa kännedom om reglementet för uppsiktsplikten.
- Arbeta för att öka spårbarheten i de aktiviteter som genomförs, förslagsvis genom att initiera att protokoll förs under ägardialoger med Håbohus AB och räddningstjänsten samt publiceras på kommunens hemsida.
- Utveckla efterkommande analys av given rapportering i delårs- och helårsrapportering från Håbohus AB.
- Fortsatt se över ägardirektiv och förslag till ny rutin för uppföljning rörande bolaget.
- I samband med ovan tydliggöra frekvensen för ägardialogerna.
- Säkerställa en tillfredsställande rutin för informationsinhämtning från nämnder, bolag och kommunalförbund till kommunstyrelsens ledamöter.
- Fortsätta utbilda kommunstyrelsens ledamöter i frågor som berör uppsiktsplikten.
- Fortsätta utöva uppsikt för att tillse att handlingsplanerna ger önskad effekt.
- Se över kommunstyrelsens rutin för informationsinhämtning.

Vi förtroendevalda revisorer vill ha kommunstyrelsens yttrande till slutsats och rekommendationer senast den 15 juni 2024. Yttrandet ska skickas till Bertil Kinnunen, ordförande bertilkinnunen64@gmail.com och Micaela Hedin micaela.hedin@kpmg.se.

Bålsta 8 februari 2024

På uppdrag från Håbo kommuns revisorer

Bertil Kinnunen

Ordförande

Bilaga: Rapport KPMG Granskning kommunstyrelsens uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund

Revisorerna godkände missivet digitalt på sitt sammanträde 2024-02-08.